С. 626. Ст. 1840. Код акту 36637/2006.

5. Myronets O.M., Danyliuk I.V., DembytskaN.M., Frantsuz-Yakovets T.A., Dei M.O. Current Issues and Prospects of Modern Higher Legal Education in Conditions of the Fight against COVID-19. *Cuestiones Políticas*. 2020. Vol. 37, № 65. P. 438-456. DOI: http://doi.org/10.46398/cuestpol. 3865.29

6. Myronets O.M., Burdin M., Tsukan O., Nesteriak Yu. Prevention of human rights violation. *Asia Life Sciences*. 2019. Supplement 21 (2). P. 577-591.

УДК 351.074:614.02(043.2)

Кузьмук Б.І., магістр,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Шапенко Л.О., к.ю.н., старший викладач

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ САНІТАРНОЇ АВІАЦІЇ В УКРАЇНІ

Зважаючи на загальносвітову пандемію, постійний ріст числа природних та техногенних катастроф, а також внутрішньодержавні проблеми, особливу роль в яких відіграє російська агресія на сході України, питання дослідження розвитку санітарної авіації є надзвичайно актуальним. Адже санітарна авіація має важливе значення для ефективного забезпечення надання медичних та інших невідкладних послуг в сучасних умовах, проте чіткої правової регламентації застосування авіаційних спеціальних санітарних транспортних засобів нині немає, а наявні правові акти, норми яких регулюють відносини в цій сфері, суперечать один одному та є колізійними.

До правових актів, що регулюють діяльність та розвиток сфери санітарної авіації варто віднести: Повітряний кодекс України, як основний документ, що організовує діяльність будь-якого повітряного транспорту в Україні та Указ Президента України «Про заходи щодо визначення і реалізації проектів із пріоритетних напрямів соціально-економічного та культурного розвитку» № 895/2010, який передбачає сприяння держави у реалізації проектів із пріоритетних напрямів соціально-економічного та культурного розвитку, зокрема у напрямі «Нова якість життя». На виконання даного наказу розроблено програму «Вчасна допомога» [1]. У рамках даного проекту було закуплено обладнання для диспетчерських підрозділів у Вінницькій і Полтавській областях за бюджетні кошти. Для інших пілотних регіонів (Дніпропетровська, Львівська, Харківська області) таке обладнання закуплене за кошти

вже обласних бюджетів. Проте згодом, рішенням Кабінету Міністрів України, зважаючи на російську агресію на сході та окупацію АРК, реалізація цього проекту була припинена.

У 2013 році програма надання екстреної медичної допомоги силами санавіації у Вінницькій області набула нових обертів. Дана програма фінансувалася за кошти обласного бюджету (у 2013 р. – 1,1 млн грн). Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку застосування авіаційних, водних, автомобільних спеціальних санітарних транспортних засобів» № 1218 від 21.11.2012 р. дозволено використовувати транспорт підприємств у санітарній авіації. Власне у Вінницькій області саме два санітарні борти були орендовані у підприємства «Мотор-Січ» [2]. Проте варто відзначити, що на балансі Міністерства охорони здоров'я України на сьогодні немає жодної одиниці санітарної авіації, адже більшість транспорту належить Державній службі України з надзвичайних ситуацій (далі – ДСНС), та здебільшого призначені для рятування постраждалих з аварійних ситуацій, а не на конкретну медичну допомогу. Винятком з цього переліку може бути хіба що Ан-26 «Vita», який перебуває у користуванні Збройних Сил України та функціонує з 2002 року. Це єдиний український літак на якому можуть проводитися операційні втручання [3]. З початком російської агресії, ще два літаки Ан-26 було перероблено в санітарні борти, проте вони виконують у більшій мірі реанімаційні дії або ж використовуються як транспортні. Також важливу роль у формуванні санітарної авіації займають вертольоти прикордонної служби, які за останні роки здійснили понад 50 вильотів та транспортували більш як 250 поранених військовослужбовців [4].

Проте цілком зрозуміло, що з тією матеріальною базою, яка є на сьогоднішній день про повноцінний розвиток санавіації говорити складно. Вирішенням цього питання може бути залучення тих аеробортів, що здійснюють миротворчу діяльність, та безумовно необхідно проводити нові закупівлі. Останніми роками можна побачити позитивну тенденцію у даному напрямку. Зокрема, у 2017 році було придбано 55 гелікоптерів «Airbus Helicopters», частину з яких можна застосовувати з медичних потребах [5]. Також до 2022 року має бути розширена база ДСНС в м. Ніжин, яка і на сьогодні виконує вагому роль в медичному транспортуванні постраждалих. Окремої уваги заслуговує реалізація волонтерських проектів, зокрема таких як у Харківській області, що його здійснює ГО «Цивільний повітряний патруль», проводячи вильоти у віддалені райони області (за 2017 рік здійснено 31 виліт) [6].

Отже, підводячи підсумки, варто сказати, що на сьогодні санітарна авіація України є слаборозвиненою та погано регульованою з правового боку. Важливим питанням є усунення правових колізій та створення єдиного нормативно-правового акта, що нарешті спрямує розвиток санітарної авіації. Також необхідним є створення спеціалізованих медичних центрів, що допоможе охопити всю територію держави. Вагомим кроком є збільшення кількості повітряних суден, що зможуть надавати медичну допомогу та активна участь держави у тих волонтерських проектах, що вже реалізуються в різних регіонах. Реалізувавши комплекс вищезгаданих дій, можливим стане функціонування дієвої системи санітарної авіації в Україні.

Література

1. Про заходи щодо визначення і реалізації проектів із пріоритетних напрямів соціально-економічного та культурного розвитку: Указ Президента України від 08 вер. 2010 р. № 895/2010. *Офіційний вісник України*. 2010. № 26.

2. Про затвердження Порядку застосування авіаційних, водних, автомобільних спеціальних санітарних транспортних засобів: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 лист. 2012 р. № 1218. *Офіційний вісник України*. 2013. № 4.

3. Король А. Сучасні напрями національної політики держави щодо забезпечення надання екстреної медичної допомоги. *Демократичне врядування*. 2018. Вип. 21. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ DeVr_ 2018_21_11 (дата звернення: 15.10.2020).

4. Казан Е. Військово-медична авіація в Україні: історія і сучасність. URL: file:///E:/97329-205963-1-PB.pdf (дата звернення: 15.10.2020).

5. Укрінформ. «Єдина авіасистема у складі 55 вертольотів з’явиться до 2022 року». URL: https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2646558-edina-aviasistema-u-skladi-55-vertolotiv-zavitsa-do-2022-roku-mvs.html (дата звернення: 15.10.2020).

6. Інсайдер. «Тримаємося на волонтерах»: чи є шанс для розвитку санавіації в Україні. URL: http://www.theinsider.ua/lifestyle/5b55a14824f02/ (дата звернення: 15.10.2020).